EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 2.2.2024.
COM(2024) 46 final

2024/0025 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kura Eiropas Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības

(*EDIRPA*)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz lēmumu, ar ko nosaka nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā saistībā ar paredzēto Apvienotās komitejas lēmuma pieņemšanu attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības.

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

1.1. EEZ līgums

Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu ("EEZ līgums") garantē pilsoņiem un uzņēmējiem vienlīdzīgas tiesības un pienākumus iekšējā tirgū Eiropas Ekonomikas zonā. Ar to ir paredzēts visās 30 EEZ valstīs, tostarp ES dalībvalstīs, Norvēģijā, Islandē un Lihtenšteinā, ieviest ES tiesību aktus, kas reglamentē četras pamatbrīvības. Turklāt EEZ līgums attiecas uz sadarbību citās svarīgās jomās, piemēram, pētniecības un izstrādes, izglītības, sociālās politikas, vides, patērētāju aizsardzības, tūrisma un kultūras jomā, kuras kopā dēvē par "horizontālās un papildu" politikas jomām. EEZ līgums stājās spēkā 1994. gada 1. janvārī. Savienība kopā ar tās dalībvalstīm ir EEZ līguma puse.

1.2. EEZ Apvienotā komiteja

Par EEZ līguma pārvaldību ir atbildīga EEZ Apvienotā komiteja. Tā ir forums viedokļu apmaiņai saistībā ar EEZ līguma darbību. Tajā lēmumus pieņem vienprātīgi, un tie ir saistoši pusēm. Par EEZ jautājumu koordinēšanu no ES puses atbild Eiropas Komisijas Ģenerālsekretariāts.

1.3. Paredzētais EEZ Apvienotās komitejas akts

EEZ Apvienotā komiteja ir paredzējusi pieņemt EEZ Apvienotās komitejas lēmumu ("paredzētais akts") attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības.

Paredzētā akta mērķis ir paplašināt EEZ līguma līgumslēdzēju pušu sadarbību, iekļaujot Regulu (ES) 2023/2418, ar ko izveido instrumentu Eiropas aizsardzības industrijas pastiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu (*EDIRPA*)[1].

Islande un Lihtenšteina tiek atbrīvotas no dalības šajā instrumentā, kā arī no finanšu iemaksas veikšanas tajā.

Paredzētais akts ir Norvēģijas un Eiropas Savienības ļoti ciešās sadarbības apliecinājums pašreizējā ģeopolitiskajā situācijā.

Saskaņā ar ES budžeta politiku līdzdalība ES darbībā var notikt tikai tad, ja ir veikta attiecīga finanšu iemaksa. Tomēr maksājumu var veikt tad, kad ir pieņemts Padomes lēmuma projekts un EEZ EBTA valstīm ir iesniegts tam sekojošais Eiropas Komisijas sagatavotais ES aicinājums veikt iemaksas.

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/2418 (2023. gada 18. oktobris), ar ko izveido instrumentu Eiropas aizsardzības industrijas pastiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu (*EDIRPA*) (OV L, 2023/2418, 26.10.2023.).

Tādēļ, lai aptvertu laikposmu no 2023. gada 27. oktobra līdz attiecīgā maksājuma saņemšanai, paredzētais akts būtu jāpiemēro ar atpakaļejošu spēku no 2023. gada 27. oktobra. Lēmuma piemērošana ar atpakaļejošu spēku neietekmē attiecīgo personu tiesības un pienākumus, un tiek ievērots tiesiskās paļāvības princips.

Paredzētais akts būs pusēm saistošs saskaņā ar EEZ līguma 103. un 104. pantu.

3. NOSTĀJA, KAS JĀIEŅEM SAVIENĪBAS VĀRDĀ

Komisija iesniedz pievienoto EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projektu, kas Padomei jāpieņem kā Savienības nostāja. Pēc nostājas pieņemšanas tā būtu pēc iespējas drīz jāiesniedz EEZ Apvienotajai komitejai.

Ar pievienoto EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projektu tiek ieviestas EEZ EBTA valstu līdzdalības tiesības darbībās, kas izriet no Regulas (ES) 2023/2418, ar ko izveido instrumentu Eiropas aizsardzības industrijas pastiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu (*EDIRPA*), un tas pārsniedz to, ko var uzskatīt tikai par tehniskiem pielāgojumiem Padomes Regulas (EK) Nr. 2894/94[2] nozīmē. Tādējādi Savienības nostāju nosaka Padome.

EEZ EBTA valstīm būtu arī finansiāli jāpiedalās iepriekš minētajās darbībās. Islande un Lihtenšteina tiek atbrīvotas no dalības šajā instrumentā, kā arī no finanšu iemaksas veikšanas tajā.

4. JURIDISKAIS PAMATS

1.4. Procesuālais juridiskais pamats

1.4.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā ir paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka "*nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu*".

Jēdziens "*lēmumi ar juridiskām sekām*" ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kas nav saistoši saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas "*var būtiski ietekmēt Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu*"[3].

1.4.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

EEZ Apvienotā komiteja ir struktūra, kas izveidota ar līgumu, proti, ar EEZ līgumu. Akts, kuru EEZ Apvienotā komiteja ir aicināta pieņemt, ir lēmums ar juridiskām sekām. Paredzētais akts atbilstoši starptautiskajām tiesībām būs saistošs saskaņā ar EEZ līguma 103. un 104. pantu.

Paredzētais akts nepapildina un negroza līgumā noteikto iestāžu sistēmu. Tāpēc ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts saistībā ar 1. panta 3. punktu Padomes Regulā (EK) Nr. 2894/94.

---

[2] Padomes Regula (EK) Nr. 2894/94 (1994. gada 28. novembris) par Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu īstenošanas kārtību (OV L 305, 30.11.1994., 6. lpp.).

[3] Tiesas 2014. gada 7. oktobra spriedums Vācija/Padome, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

1.5. Materiālais juridiskais pamats

1.5.1. Principi

Lēmuma materiālais juridiskais pamats saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu saistībā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 2894/94 1. panta 3. punktu galvenokārt ir atkarīgs no EEZ līgumā iekļaujamo ES tiesību aktu materiālā juridiskā pamata.

Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti, no kuriem viens ir klasificējams kā galvenais, bet otrs ir pakārtots, lēmums saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, kas nepieciešams galvenajam vai dominējošajam mērķim vai komponentam.

1.5.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Tā kā Apvienotās komitejas lēmums paplašina EEZ līguma līgumslēdzēju pušu sadarbību, EEZ līgumā iekļaujot Regulu (ES) 2023/2418, ar ko izveido instrumentu Eiropas aizsardzības industrijas pastiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu (*EDIRPA*), ir lietderīgi šo Padomes lēmumu balstīt uz to pašu materiālo juridisko pamatu, kas ir iekļauts tiesību aktā. Tādēļ ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 173. panta 3. punkts.

1.6. Secinājumi

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 173. panta 3. punktam saistībā ar LESD 218. panta 9. punktu un Padomes Regulas (EK) Nr. 2894/94 1. panta 3. punktu.

5. PAREDZĒTĀ AKTA PUBLICĒŠANA

Tā kā ar EEZ Apvienotās komitejas lēmumu tiks grozīts EEZ līguma 31. protokols par sadarbību īpašās jomās, kas nav EEZ līguma četras pamatbrīvības, ir lietderīgi to pēc pieņemšanas publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

2024/0025 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kura Eiropas Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības

(*EDIRPA*)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 173. panta 3. punktu saistībā ar 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 2894/94 (1994. gada 28. novembris) par Eiropas Ekonomikas zonas līguma īstenošanas kārtību[4] un jo īpaši tās 1. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu[5] ("EEZ līgums") stājās spēkā 1994. gada 1. janvārī.

(2) Saskaņā ar EEZ līguma 98. pantu EEZ Apvienotā komiteja cita starpā var lemt par EEZ līguma 31. protokola par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības, grozīšanu.

(3) Ir lietderīgi paplašināt EEZ līguma līgumslēdzēju pušu sadarbību, iekļaujot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/2418[6].

(4) Tādēļ EEZ līguma 31. protokols ir attiecīgi jāgroza, lai īstenotu šo paplašināto sadarbību.

(5) Tāpēc Savienības nostājas EEZ Apvienotajā komitejā pamatā vajadzētu būt pievienotajam lēmuma projektam,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostājas, kura Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā attiecībā uz ierosināto grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras

---

4 OV L 305, 30.11.1994., 6. lpp.

5 OV L 1, 3.1.1994., 3. lpp.

6 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/2418 (2023. gada 18. oktobris), ar ko izveido instrumentu Eiropas aizsardzības industrijas pastiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu (*EDIRPA*) (OV L, 2023/2418, 26.10.2023.).

pamatbrīvības, pamatā ir EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projekts, kurš pievienots šim lēmumam.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs